תלמוד ירושלמי · מפרשים · חידושי רידב״ז על תלמוד ירושלמי · סדר מועד

חידושי רידב"ז על תלמוד ירושלמי ראש השנה

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

חידושי רידב"ז על תלמוד ירושלמי ראש השנה

רבי יעקב דוד ב"ר זאב [הרידב"ז] וילובסקי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/חידושי-רידבז-על-תלמוד-ירושלמי-ראש-השנה/
הקובץ נוצר ב־18 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
פרק ב 5
הלכה א 5
הלכה ה 5
הלכה ח 5
פרק ג 5
הלכה א 5
הלכה ג 6
הלכה ה 6

פרק א

הלכה א

בעון קומי ר"א עד כדון בעשה בל"ת מנין פי' דהא האי קרא דאלה תעשו קאי על העשה דובאתם והבאתם מנין לב"ת דאימא דאלה תעשו קאי דאינו עובר בעשה עד שיעברו עליו כל הג' רגלים. ת"ל ובאתם שמה וגו' מה אנן קיימין פי' האי אלה תעשו אם בעשה כבר הוא אמור דעובר ברגל ראשון דהא כיון דבא ולא הביא פשיטא דעובר בעשה אלא אם אינו ענין בעשה תנהו ענין לל"ת ע"כ דקאי לל"ת:

התיב ר' בא והתני חגיגה שלא קרבה בראשון תוקרב בשני ומתירין לו לעבור מכאן מוכח כשיטת רש"י ז"ל דעולות ושלמים הוא עולות ראיה ושלמי חגיגה ג"כ וכפי' התוס' ז"ל דאפרישן דאז הוא בלתא דב"ת אף שהן חובת הרגל מכל מקום בדאפריש הוי בכלל כי תדור נדר ובין חובה ובין נדבה בכלל. ודו"ק:

אר"י ב"ב כל שבעה אין אומרים לו הבא מיכן ואילך אומרים לו הבא פי' לא לחלוק בא דעובר בעשה אלא דקמ"ל דלא ימתין עד הרגל אלא משמיני ואילך מחויב בכל יום להביא ע"ז קאמרינן מתניתא פליגא על ריב"ב כולם מתכונים ומביאים קרבנותיהם ברגל כו' רישא אתון פתרין בנזיר וסיפא במצורע פי' דסיפא דברייתא שם. ע"כ במצורע איירי ולא מסיים לפנינו סיפא דהאי ברייתא כפי' הק"ע ז"ל:

ר' חגי בעי קומי ר"י כתיב ביום השמיני ימול עבר ולא מל פי' אם עובר בב"ת כשהגיע ג' רגלים כמו קרבנות ומתנות עניים וערכין וחרמים ולא מיבעיא על מצוה שאין לה זמן קבוע דזה פשיטא דלא שייך ב"ת בזה דלא שייך ב"ת רק במצוה שקבוע לה זמן ע"ז שייך בל תאחר יותר מזמן הזה אבל האיך שייך בל תאחר יותר מזמן הזה אחרי שאין קבוע לה זמן ע"כ בקרבנות וערכין וחרמים כו' וכל ענינים ששייך בהם נתינה והבאה יש להם זמן קבוע ברגל הראשון ובאתם שמה והבאתם שמה ע"כ עובר ברגל ג' בבל תאחר יותר אבל מצוה שאינה בנתינה והבאה ולא קבוע לה זמן פשיטא דלא שייך בל תאחר יותר מזמן הזה אבל קמיבעיא לן במצות מילה דקבוע לה זמן אם עובר בב"ת לאחר ג' רגלים וקפשיט לא תאחר לשלמו דבר שהיא נותן לתשלומין יצא זה שאינו נותן לתשלומין פי' דלא שייך ב"ת רק במילתא דנתינה ותשלומין או לגבוה או לעניים אבל מצוה בלא תשלומין לא שייך ב"ת. ודו"ק:

א"ר יוסי אם באומר הרי עלי מיד היא עובר אלא כו' יפה הסביר בגליון הש"ס:

ר' חמא חברהון דרבנן בעי אמר הרי עלי וחזר ואמר הר"ז פי' אם הא דמחייב על כל נדר ונדר ועל כל נדבה ונדבה הנ"מ בשנדר על גופים מחולקים אבל אם נדר על גוף אחד ב'

פעמים ה"ד כגון דאמר הרי עלי וחזר ואמר הר"ז ר"ח בעי לא מסתברא כו' פי' דזה אי אפשר אלא דווקא באמר הר"ז וחזר ואמר הרי עלי דאין איסור קל חל על איסור חמור:

פרק ב

הלכה א

א"ר יונה הכין צורכה מיתני בראשונה כו' א"ר יוסי אפילו כו' למה כו' כעין זה פליגא ר"י ור' יוסי בירושלמי פסחים פ"א ה"ב עיי"ש:

א"ר נהוראי כאן שני' מעשה וכו' פשיט דגרסינן אמר רבי נהוראי מעשה כו' וטעות דמוכח הוא וזה פשיט:

הלכה ה

מכיון שאילו מודין לאלו כמו שכולן מורין מטעם אחד יש להעיר מכאן לענין שיטת הפוסקים ז"ל אם אזלינן בתר רוב הפוסקים ז"ל כשאינן מורין מטעם אחד:

הלכה ח

עד שיהא כולה מן החדש עי' במה"פ ז"ל שמביא כל דברי הבעה"מ ז"ל ועי' היטב בבעה"מ ז"ל ותמצא אשר ידע ממדינת אמעריקא שהיא יושבת מעבר לים אוקיאנוס. עיי"ש:

פרק ג

הלכה א

וכשקידשו את השנה באושא ביום הראשון כו' ביום השני עבר ר"ח בנו של ריה"ג ואמר כדברי ר"ע ארשב"ג כן היינו נוהגין ביבנה גי' הגר"א ז"ל בירושלמי שביעית ר' בא בשם רב שנה ראשונה ושנה שניה והא תני ביום הראשון וביום השני ר"ז בשם ר"ח אותה שנה נתקלקלה:

וב"ד ישראל את ההורג וצ"ל ב"ד שראו את ההורג וטעות דמוכח היא:

ויקום חד ויתיב חד. ויקום חד ויתיב חד. ראיתי בס' אחד שכתב להוכיח דהירושלמי ס"ל דגבי עדות החודש כו"ע ס"ל כר"נ דלא בעינן הגדה בב"א. ומפלפל בזה הענין של טו"א ז"ל גבי ב' מרדע לענין אם נמצא אחד קאו"פ וכתב כיון דבעדות החודש לא בעינן שיעידו שניהם כאחד לא שייך נמצא אחד קאו"פ ע"כ והוכיח המחבר ז"ל הנ"ל דהירושלמי ר"ל דלא בעינן שיעידו שניהם כאחד מדקאמר ויקום חד ויתיב חד ודבריו ז"ל תמוהין דזה לא שייך כלל לדינא דר"נ ורבנן דרבנן ור"נ לא פליגי אלא אם צריך כל עד להעיד

עדותו בפני חבירו. אבל פשיטא דלא יגידו הגדתן בב"א. [דהא יש סברא דתרי קלא לא משתמע אפילו מתרי גברא] ולא נחלקו רק אם צריך להעיד בפני חבירו ואם מעיד בפני חבירו וחבירו עושה איזה מעשה כגון שאוכל או ששותה בעת שהעד השני מגיד עדותו מה איכפית לן וה"נ פריך ויקום חד ויתיב חד ויעיד עדותו בפני חבירו וכי אם חבירו עוסק בעת הגדה בדיינות בשביל זה לא נקרא מעיד בפניו בתמיה ומה לן אם העד השני אוכל ושותה בעת הגדתו או שיושב בדיינות וזה פשוט מאוד שאין מזה שום הוכחה כלל ודו"ק:

הלכה ג

א"ר יוסי הדא אמרה פשיטא ששמע מקצתה מן המתעסק לא יצא הסוגיא הזאת פירשוהו הרא"ש ז"ל וכן הרמב"ן ז"ל והר"נ ז"ל עיי"ש:

הלכה ה

מנין שהן ג' של ג' ג' כו' עד כדון כרבי עקיבא כר"י דבר זה מצוי רוב פעמים בירושלמי כר"ע דדריש לשונות כפילים כר"י דס"ל ד"ת כלשון ב"א וה"נ דכוותיה וכן פי' הק"ע ז"ל הכא וכן הוא מצוי רוב פעמים: